

[Statsministeren.]

være dansk, tænkes delt lige mellem staten og privat dansk kapital med 27½ pct. til hver.

Såfremt aktiekapitalen senere udvides, foreslås statsministeren bemyndiget til med tilslutning fra rigsdagens finansudvalg at yde kapitalindskud på statens vegne, således at statens andel af kapitalen altid udgør 27½ pct. af den samlede kapital.

Undersøgelsesarbejdet er fortsat i sommer, og man regner med, at undersøgelserne kan afsluttes i løbet af godt et år. I slutningen af 1953 skulle man herefter have tilstrækkeligt materiale til at afgøre, hvorvidt der med fordel kan etableres egentlig minedrift.

Bliver resultatet negativt, d. v. s. at det ikke vil kunne betale sig at bryde minerne ved Mesters Vig, må selskabet træde i likvidation og dets aktiver realiseres. I så fald må man regne med, at en stor del af statens kapitalindskud vil være tabt.

Hvis man derimod beslutter at bryde malmen, må der foretages en udvidelse af selskabets kapital. Det er ikke muligt i dag at angive, hvor stort kapitalbehovet da vil være, men såvidt man kan skønne, vil der blive brug for ca. 100 mill. kr.

Når beslutningen er truffet og kapitalen udvidet, må hele anlægget gennemprojekteres og de nødvendige maskiner m. v. bestilles. Såfremt intet uforudset indtræffer, håber man, at anlægget kan stå færdigt til regelmæssig drift i 1956.

Af de øvrige bestemmelser i lovforslaget kan jeg særligt fremhæve, at selskabet foreslås fritaget for at svare skat til stat og kommune samt for at svare toldafgifter.

Det vil være rimeligt at indrømme selskabet en særstilling. Minedriften vil komme til at foregå på et øde sted, hvor der ikke eksisterer noget af alle de samfundsgoder, der findes i civiliserede områder, og som ellers finansieres gennem den almindelige beskatning. Selskabet må således selv bygge havn, bygge veje, forsyne sig selv med elektricitet, opretholde sit eget sundhedsvæsen og drive skole for funktionærernes børn og så fremdeles.

Selskabets økonomiske forpligtelser overfor samfundet tænkes så afviklet gennem særlige statsafgifter fastlagt for hele koncessionsperioden. Som det nærmere fremgår af koncessionsudkastets § 15, skal der svares en afgift på 15 pct. af overskuddet, indtil

selskabets anlægskapital i det store og hele er tjent ind. Når denne særligt risikable periode for selskabet er overstået, forhøjes afgiften til 45 pct.

Jeg kan her tilføje, at det fra erhvervslivets side meget stærkt er gjort gældende, at en løsning efter disse hovedlinier — med på forhånd fastlagte afgifter for hele koncessionsperioden og med ganske særlig hensyntagen til den meget store risiko i begyndelsen — er uomgængeligt nødvendig, hvis man ønsker at få den private kapital interesseret i så risikopræget et foretagende.

Da besejlingsforholdene er ringe, har man endvidere anset det for nødvendigt, at der i koncessionsområdet oprettes en flyveplads. Dette er nødvendigt, ikke alene fordi man så hele året vil kunne bringe reservedele og lignende frem, således at produktionen ikke går i stå, men også af hensyn til det personale, der skal beskæftiges ved minen. Skal man have kvalificerede folk, må man også kunne byde dem den sikkerhed, at de i katastrofetilfælde kan komme i forbindelse med omverdenen og få den nødvendige hjælp. Endelig vil det også være ønskeligt, at ledelsen ved hyppige besøg på arbejdspladsen kan overvåge driften året igennem.

I lovforslaget bemyndiges ministeren for offentlige arbejder derfor til at anlægge og drive en flyveplads ved Mesters Vig.

Endvidere har man i lovforslaget optaget bestemmelser, der sikrer, at der ikke gøres indgreb i den grønlandske befolknings adgang til at indrette bopladser, en ret, som iøvrigt også tilkommer danske og udenlandske statsborgere i henhold til de gældende bestemmelser for Østgrønland.

Desuden findes en særlig ekspropriationsbestemmelse, hvorefter selskabet, hvis det ønsker at overtage andres bebyggelser eller anlæg, skal yde fuld erstatning.

Endelig er der fastsat en særlig streng erstatningsregel i tilfælde, hvor minevirksomheden medfører skade på anden mands person eller ejendom. Selskabet vil da være erstatningspligtigt selv for hændelige skader.

Til slut vil jeg atter fremhæve, at minevirksomhed altid vil være et økonomisk risikabelt foretagende, og i dette tilfælde er det i særlig grad.

På den anden side er det min overbevisning, at vi har sikret os den bedste tekniske og forretningsmæssige bistand og vejledning. Når denne sagkundskab går ind for arbejdets fortsættelse, kan vi ikke lade